

N:o 1.

Utlåtande, i anledning af verkställd granskning af justitieombudsmannens embetsförvaltning.

För den granskning af förvaltningen utaf justitieombudsmansembetet, som enligt 42 § 2 mom. riksdagsordningen åligger lagutskottet, hafva båda kamrarna till utskottet öfverlemnadt justitieombudsmannens vid innevarande riksdag afgifna embetsberättelse. För samma ändamål har utskottet från justitieombudsmansexpeditionen fått mottaga dels de diaries, som under tiden från senaste riksdags början till början af den innevarande förts ej mindre i nämnda expedition än äfven under justitieombudsmannens embetsresor, hvarjemte, på särskild requisition, handlingarne beträffande några af justitieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet till handa.

Öfver den numera fullbordade granskningen af samtliga här ofvan angifna handlingar får utskottet härmed till Riksdagen afgifva utlåtande.

Dervid må till en början erinras, att, sedan den af senaste Riksdag den 6 mars 1897 förordnade justitieombudsmannen, revisionssekreteraren Axel Ferdinand Thollander, blifvit utnämnd till justitieråd och med anledning deraf afsagt sig uppdraget att vara Riksdagens justitieombudsman, Riksdagen i justitieombudsmansembetet insatte justitierådet Thollanders likaledes den 6 mars 1897 af Riksdagen förordnade efterträdare, revisionssekreteraren Hugo Erik Mauritz Bohman och till suppleant för denne utsåg assessoren i Svea hofrätt Gustaf Ribbing, hvilken, efter det jemväl justitieombudsmannen Bohman blifvit den 5 november 1897 utnämnd till

justitieråd, den 10 i samma månad af vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret insattes i justitieombudsmansembetet.

I embetsberättelsen redogöres för förvaltningen af embetet under sistförflutna år, dervid justitieombudsmannen enligt vanlig ordning först redovisar för de åtal, hvilka under nämnda tid blifvit slutligen afgjorda eller åtminstone i en instans pröfvade.

Derefter lemnar justitieombudsmannen redogörelse för två ärenden, i hvilka till justitieombudsmannens kunskap kommit felaktiga åtgärder af embetsmän, utan att åtal ansetts böra ega rum, i ena fallet hufvudsakligen på grund deraf, att en i embetsfelet ådagalagd felaktig uppfattning af lagens föreskrifter blifvit rättad, och i andra fallet med hänsyn dertill, att full godtgörelse lemnats för den genom felet vållade skadan.

Till fullgörande af den föreskrift, som stadgas i § 14 af den för justitieombudsmannen gällande instruktion, nemligen att framlägga utredning angående lagskipningens tillstånd i riket, meddelar justitieombudsmannen uppgifter angående den inbördes likheten eller olikheten i domstolarnes beslut i mål, som från underrätterna och hofrätterna fullföljts och under åren 1892—1896 afgjorts i högsta domstolen, hvarjemte för åren 1891—1895 lemnas tabellarisk redogörelse för balansen af revisionsaker samt civila och kriminella besvärsmål i högsta domstolen.

Justitieombudsmannen öfvergår härefter till framställning af några iakttagelser utaf mera speciel art, hvartill de till justitieombudsmannen inkomna handlingar gifvit anledning, dervid justitieombudsmannen fäster uppmärksamheten på vissa ofta förekommande oegentligheter dels vid affattningen af utslag i mål angående olofligt tillgrepp, dels ock i fråga om verkställighet af tvångsarbete.

Efter att hafva redogjort för åtta domslut, som under år 1897 blifvit i högsta domstolens minnesbok antecknade, meddelade justitieombudsmannen lydelsen af en från justitieombudsmannen till Kongl. Maj:t den 19 oktober sistlidet år aflåten framställning med föranledande af en ofullständighet i kongl. förordningen angående främmande trosbekännare m. m. den 31 oktober 1873, hvarefter justitieombudsmannen öfvergår till framställning af trenne förslag, åsyftande ändring eller förtydligande af gällande lagbestämmelser.

Öfver dessa förslag skall utskottet framdeles under riksdagens lopp afgifva utlåtande.

Den nuvarande justitieombudsmannens företrädare har under år 1897 företagit embetsresor inom Gefleborgs län samt till Kalmar och Kronobergs

län, hvarjemte inspektion af honom verkstälts inom största delen af Stockholms län samt hos rådstufvurätten och magistraten i Mariefred. Vid inspektionerna har han i sedvanlig ordning besökt vederbörande myndigheter och embetsmän samt häradsarkiven och fängelserna. Den nuvarande justitieombudsmannen har förrättat inspektion hos en i Stockholm bosatt domhafvande inom Stockholms län.

I afseende å hvad vid inspektionerna förekommit hänvisar justitieombudsmannen till resedarierna.

Rörande de klagomål, som under år 1897 varit föremål för justitieombudsmannens handläggning, meddelas i embetsberättelsen följande öfversigt:

Vid 1897 års början voro af förut inkomna klagomål fortfarande under handläggning härstädes.....	12
Under året hafva inkommit klagoskrifter till ett antal af.....	88
	<hr/> Summa 100

Af dessa hafva	
såsom återkallade afskrifvits.....	3
efter vederbörandes hörande fått förfalla.....	29
efter annorledes verkställd utredning eller utan åtgärd afskrifvits.....	53
hänvisats till åtal.....	7
vid årets slut varit utställda till förklaring eller påminnelser.....	4
» » » » af annan anledning hvilande.....	3
» » » » beroende på pröfning.....	1
	<hr/> Summa 100

Embetsberättelsen upptager tillika meddelande derom, att någon förklaring öfver lagen, i den ordning 19 § regeringsformen bestämmer, icke blifvit afgifven sedan början af senaste lagtima riksdag, hvarjemte justitieombudsmannen slutligen meddelar uppgifter från samtliga departementen rörande de åtgärder, som blifvit vidtagna i anledning af Riksdagens till Kongl. Maj:t aflättna skrivelser.

Vid den granskning af justitieombudsmannens embetsförvaltning, som lagutskottet sålunda grundlagsenligt företagit, har någon anled-

ning till anmärkning icke förekommit, hvilket utskottet härmed för Riksdagen
anmäler.

Stockholm den 28 januari 1898.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.